

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ІМЕНІ КНЯЗЯ
ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО**

Кафедра: теорії держави і права та конституційного права

Затверджую:

Директор Навчально-наукового інституту
права імені князя Володимира Великого

Анатолій КИСЛИЙ
(П. І. Б.)
«10» жовтня 2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри теорії
держави і права та конституційного права

(назва кафедри)

Протокол № 2 від 27.09.2024 р.

Завідувач кафедри

Анатолій ТАЛАХ
(П. І. Б.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

« ЮРИДИЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ »

Статус дисципліни: **обов'язкова дисципліна професійної підготовки**

Освітньо-професійна програма: **Право**

Для напрямку: **08 Право**

Спеціальність: **081 Право**

Спеціалізація: _____

Форма навчання: **денна**; Курс: **1 (бакалавр)**; Семестр: **1**

Обсяг в кредитах ЄКТС/ Всього годин **3/90** за навчальним планом від 24.02.2021 р.

- лекції (Л) **26**

- семінарські заняття (СЗ) **16**

- практичні заняття (ПЗ)

- індивідуально-консультативна робота (ІКР)

- самостійна робота студентів (СРС) **48**

Робоча програма навчальної дисципліни складена на основі навчальної програми з дисципліни «Юридична деонтологія» д.і.н., к.ю.н., професора кафедри Стрільця В.В. (перезатверджена на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права, протокол № 1 від серпня 2024 року).

Розробник (-и) робочої програми навчальної дисципліни: В.В. Стрілець

Київ 2024 р.

II. Мета вивчення навчальної дисципліни

Дисципліна «Юридична деонтологія» належить до обов'язкової дисципліни професійної підготовки за ступенем вищої освіти «Бакалавр». Студенти отримують теоретичні знання щодо деонтологічної правосвідомості та обов'язків юриста, а також практичні навички в частині коректного та грамотного використання юридичної термінології та юридичної техніки в усному та писемному мовленні.

Предмет вивчення дисципліни - юридична теорія, юридична практика та система моральних вимог, що складають етикет професійної діяльності юристів.

Мета курсу: сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність під час вивчення юридичної науки. Оскільки в процесі вивчення даної дисципліни студенти отримують цілісне уявлення про важливі практичні аспекти юридичної діяльності, норми поведінки юристів, що визначають моральні засади взаємовідносин «юрист — юрист», «юрист — клієнт», «юрист — громадськість», це сприяє ефективному виробленню у майбутніх спеціалістів професійних навичок пошуку оптимальних рішень у складних ситуаціях, безпосередньо не врегульованих правом.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення основ професійно-правової, політичної, етичної, естетичної, загальносоціальної культури, тому що модель сучасного юриста містить у собі не тільки професіоналізм як якісну характеристику фахівця в галузі юриспруденції, але й ряд особистісних властивостей, що характеризують юриста як високоморальну, висококультурну, духовну особистість, інтелігента у всіх соціальних проявах, що володіє загальнокомунікативними та іншими якостями.

Програмні компетентності.

Загальні кометентності	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми. ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Спеціальні (фахові/предметні) компетентності	СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві. СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему. СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи. СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини. СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності. СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин. СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин. СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

III. Очікувані результати навчання

РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій. 8 РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН 11. Мати базові навички риторики.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

IV. Критерії оцінювання результатів навчання

Під час вивчення дисципліни застосовується поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня навчальних досягнень під час семінарських занять та якості виконання індивідуальної і самостійної роботи та передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок студентом з кожного окремого модуля навчальної дисципліни.

Поточний контроль – проведення семінарських занять, самостійна робота, відпрацювання академічних заборгованостей.

Модульний контроль – визначає якість виконаної студентом навчальної роботи з певного навчального (змістового) модуля та проводиться у формі тестування.

Підсумковий контроль – виставляється як сума балів за поточну роботу студента на семінарських заняттях, результати модульної роботи та результати заліку.

По закінченню вивчення навчальної дисципліни студент складає семестровий залік.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Модульна контрольна робота***	Залік
	C3 1			C3 4	C3 5	C3 6	C3 7	C3 8		Загальна кількість балів
Робота на семінарському занятті (C3)*	24			8	8	8	8	8	20	100
Самостійна робота**	6			2	2	2	2	2		

Робота на семінарському занятті оцінюється в 10 балів.

Види робіт передбачених на семінарському занятті:

- експрес-опитування;
- опитування за темою заняття;
- тест;
- виконання практичного завдання;
- розв'язання задач;
- презентації студентів.

Самостійна робота студента передбачає підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань та Інтернет-джерел. Оцінюється в 15 балів.

Модульний контроль здійснюється у вигляді контрольної письмової роботи та тестування.

Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 10 питань.

Види тестових завдань:

- З вибором однієї правильної відповіді з наведених варіантів;
- З вибором кількох правильних відповідей;

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум 15 балів.

V. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування студентами результатів вивчення дисципліни «Юридична деонтологія» є:

- усний виступ;
- виконання письмового завдання;
- тестування;
- есе, дайджест;
- реферат;
- складання словника основних термінів, що визначені програмою курсу;
- ведення опорного конспекту лекцій;
- письмова контрольна робота;
- презентація
- інші види навчально-наукової роботи (участь у гуртках, наукових конференціях тощо);
- презентації;
- підсумкова модульна робота.

VI. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Курс I Семестр 1 Обсяг в кредитах ЄКТС/Всього годин 3/ 90	Кількість годин, з них:						Примітка
		Лек-ції (Л)	Семін зан. (СЗ)	Пр., лаб. зан. (ПЗ, ЛЗ)	Інд-конс. роб. (ІКР)	Сам. роб. студ. (СРС)	Форма Контролю	
Назва теми								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Загальні положення та історичні передумови виникнення юридичної деонтології								
1.	Предмет, об'єкт та історія виникнення юридичної деонтології.	2	2			4	У, ПК, Т,СР	
2.	Методологія та зміст юридичних наук.	2					У, ПК, Т,СР	
3.	Загальна характеристика юридичної діяльності.	2					У, ПК, Т,СР	
4.	Загальна характеристика юридичної професії. Особливості окремих видів юридичної практичної діяльності.	4	2			6	У, ПК, Т,СР	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Культура – як основа професіональних якостей юриста								
5.	Різновиди культури юриста.	4	4			10	У, ПК, Т,СР	
6.	Естетична складова професії юриста.	4	4			10	У, ПК, Т,СР	
7.	Морально-професійний обов'язок юриста.	4	2			8	У, ПК, Т,СР	
8.	Роль деонтологічних кодексів у регулюванні професійної поведінки юристів	4	2			10	У, ПК, Т,СР	
		26	16			48		
	ВСЬОГО	90год.						
	Форма контролю	залік						

Форми контролю:

Усне опитування – У
 Тестування – Т
 Перевірка конспектів – ПК
 Перевірка завдань для самостійної роботи – СР
 Контрольні роботи – КР
 Реферати - Р

6.1. Плани лекцій

Змістовий модуль 1. Загальні положення та історичні передумови юридичної деонтології

Тема 1. Предмет та об'єкт юридичної деонтології.

1. Виникнення і розвиток юридичної деонтології.
2. Загальна характеристика деонтології (поняття, підходи до тлумачення, завдання та функції юридичної деонтології).
3. Місце юридичної деонтології в системі гуманітарних наук.

Література: [1, 4, 13-15, 22-27, 29, 30-33]

Тема 2. Методологія та зміст юридичних наук.

1. Юридична наука: поняття та структура. Функції юридичної науки. Об'єкт та предмет юриспруденції.
2. Юриспруденція як система юридичних наук.
3. Юридична деонтологія як юридична наукова дисципліна.
4. Місце деонтології в загальній системі юридичних наук.
5. Предмет і структура курсу юридичної деонтології.
6. Принципи, функції та компоненти юридичної деонтології.
7. Поняття, види і зміст методів, що застосовуються в деонтології.

Література: [13-15, 22-28, 29, 30-33]

Тема 3. Загальна характеристика юридичної діяльності

1. Поняття соціальної діяльності. Юридична діяльність як окремий вид соціальної діяльності.
2. Мета юридичної діяльності, її роль у процесі становлення правової держави в Україні.
3. Система юридичної діяльності, її структура і форма. Види, способи та функції юридичної діяльності.
4. Діяльність давньоримських юристів як родоначальників юридичної теорії та практики. Епоха класичної юриспруденції в Римі: основні напрями діяльності.
5. Суспільне значення юридичної діяльності як особливого різновиду соціальної практики.

Література: [1, 4, 13-17, 21-27, 29-33]

Тема 4. Загальна характеристика юридичної професії. Особливості окремих видів юридичної практичної діяльності.

1. Юридична спеціальність: поняття, основні риси.

2. Сфери професійної юридичної діяльності.
3. Діяльність юриста в органах державної влади і управління.
4. Юридична діяльність у правоохоронних органах.
5. Юрист у комерційних структурах.
6. Основні юридичні спеціальності.
7. Характеристика діяльності суддів.
8. Специфіка роботи прокурора.
9. Нагляд за дотриманням законності — основний обов'язок прокурора.
10. Характеристика слідчої діяльності.
11. Особливості нотаріальної діяльності.
12. Характеристика адвокатської діяльності.
13. Юридична консультативна діяльність.

Література: []

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Культура – як основа професіональних якостей юриста

Тема 5. Різновиди культури юриста.

1. Поняття і структура професійної культури юриста.
2. Професійна правосвідомість юриста.
3. Компоненти правової культури.
4. Поняття етики професійної юридичної діяльності. Моральна культура юриста і її структура.
5. Кодекс професійної етики юриста.
6. Професійний обов'язок юриста. Професійна таємниця юриста.
7. Присяга юриста.
8. Моральна деформація юриста і її причини. Моральна відповідальність.

Література: [1, 5-6, 8-11, 13, 15, 21-23, 30-33, 35, 39-41]

Тема 6. Естетична складова професії юриста.

1. Естетика і естетична культура юриста.
2. Службовий етикет юриста.
3. Психологічна, економічна, екологічна та інформаційна культура юриста.
4. Роль корпоративних, естетичних норм у регулюванні юридичної діяльності..

Література: [2-4. 19, 22-25, 31-35, 46]

Тема 7. Морально-професійний обов'язок юриста.

1. Загальні вимоги до юристів.
2. Поняття професійних та особистих якостей конкретних спеціальностей.
3. Мислення як основна психологічна характеристика юриста.

Література:[2-4, 19, 22-25, 28-35, 45]

Тема 8. Роль деонтологічних кодексів у регулюванні професійної поведінки юристів.

1. Поняття деонтологічних правничих кодексів.
2. Міжнародні стандарти професійної діяльності юриста.
3. Національні юридичні деонтологічні кодекси, їх значення для сучасної юридичної практики.

Література:[2-4, 19, 22-24, 30-33, 37, 45-46]

6.2. Плани семінарських (практичних, лабораторних) занять Змістовий модуль 1. Загальні положення та історичні передумови юридичної деонтології

Тема 1. Предмет та об'єкт юридичної деонтології.

1. Виникнення і розвиток юридичної деонтології.
2. Поняття деонтології.
3. Підходи до тлумачення поняття «юридична деонтологія».
4. Загальна, нормативна та спеціальна деонтологія.
5. Соціальне значення юридичних деонтологічних знань.
6. Завдання юридичної деонтології.
7. Функції юридичної деонтології.
8. Місце юридичної деонтології в системі гуманітарних наук.
9. Взаємозв'язок юридичної деонтології з іншими суспільними науками.

Література: [1, 4, 13-15, 22-27, 29, 30-33]

Тема 2. Методологія та зміст юридичних наук.

1. Юридична наука: поняття та структура.
2. Функції юридичної науки.

3. Об'єкт та предмет юриспруденції.
4. Юриспруденція як система юридичних наук.
5. Етапи, напрями і концепції розвитку юриспруденції.
6. Юридична наука і її значення для юридичної роботи.
7. Юридична деонтологія як юридична наукова дисципліна.
8. Місце деонтології в загальній системі юридичних наук.
9. Предмет і структура курсу юридичної деонтології.
10. Мета, завдання, значення юридичної деонтології як навчальної дисципліни.
11. Принципи, функції та компоненти юридичної деонтології.
12. Основні методологічні підходи, що застосовуються в деонтології.
13. Поняття, види і зміст методів, що застосовуються в деонтології.
14. Загальні, приватні, спеціальні.

Література: [13-15, 22-28, 29, 30-33]

Тема 3. Загальна характеристика юридичної діяльності

1. Поняття соціальної діяльності.
2. Юридична діяльність як окремий вид соціальної діяльності.
3. Поняття юридичної діяльності, її основні ознаки.
4. Мета юридичної діяльності, її роль у процесі становлення правової держави в Україні.
5. Забезпечення прав і свобод громадян — основний напрямок професійної діяльності юристів.
6. Система юридичної діяльності, її структура і форма.
7. Види, способи та функції юридичної діяльності.
8. Співвідношення навчальної, професійної і наукової юридичної діяльності.
9. Діяльність давньоримських юристів як родоначальників юридичної теорії та практики.
10. Епоха класичної юриспруденції в Римі: основні напрями діяльності.
11. Суспільне значення юридичної діяльності як особливого різновиду соціальної практики.

Література: [1, 4, 13-17, 21-27, 29-33]

Тема 4. Загальна характеристика юридичної професії. Особливості окремих видів юридичної практичної діяльності.

1. Юридична спеціальність: поняття, основні риси.
2. Соціальна роль і призначення юриста в суспільстві.
3. Сфери професійної юридичної діяльності.
4. Поняття і види сфер діяльності юриста.
5. Діяльність юриста в органах державної влади і управління.
6. Юридична діяльність у правоохоронних органах.
7. Юрист у комерційних структурах.

8. Сучасні тенденції до розширення сфер юридичної професійної діяльності.
9. Основні юридичні спеціальності.
10. Характеристика діяльності суддів. Суддя — носій судової влади. Службовий обов'язок судді. Роль присяги для службового обов'язку судді.
11. Специфіка роботи прокурора. Нагляд за дотриманням законності — основний обов'язок прокурора.
12. Характеристика слідчої діяльності.
13. Особливості нотаріальної діяльності.
14. Характеристика адвокатської діяльності.
15. Юридична консультативна діяльність.

Література: [1, 4, 13-17, 21-27, 29-37]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Культура – як основа професійних якостей юриста

Тема 5. Різновиди культури юриста.

1. Поняття і структура професійної культури юриста.
2. Правова культура професійної діяльності юриста, її соціальне значення.
3. Професійна правосвідомість юриста. Структура правосвідомості.
4. Правомірна діяльність правника як суб'єкта юридичної діяльності.
5. Компоненти правової культури.
6. Правова культура і успіх професійної діяльності юриста.
7. Поняття етики професійної юридичної діяльності.
8. Моральна культура юриста і її структура.
9. Кодекс професійної етики юриста.
10. Етичні передумови узгодження суспільних, групових та особистих інтересів юриста.
11. Професійний обов'язок юриста. Професійна таємниця юриста.
12. Присяга юриста.
13. Етика і різні види правової кар'єри. Поняття і види професійної етики.
14. Моральна деформація юриста і її причини. Моральна відповідальність.

Література: [2-5, 21-25, 30-35]

Тема 6. Естетична складова професії юриста.

1. Поняття соціального регулювання професійної юридичної діяльності.
2. Естетика і естетична культура юриста. Форми прояву естетичної культури юриста.

3. Службовий етикет юриста. Етикет службових взаємин. Етикет керівника і підлеглого. Етикет ведення службового засідання.
4. Взаємини між колегами-юристами на службі.
5. Культура одягу юриста.
6. Естетичні вимоги щодо оформлення офіційних правових документів.
7. Естетична культура робочого місця юриста.
8. Психологічна, економічна, екологічна та інформаційна культура юриста.
9. Роль корпоративних, естетичних норм у регулюванні юридичної діяльності.
10. Право і звичай. Право і релігійні норми.
11. Професійний обов'язок юриста. Професійна таємниця юриста.
12. Присяга юриста.
13. Етика і різні види правової кар'єри. Поняття і види професійної етики.
14. Моральна деформація юриста і її причини. Моральна відповідальність.

Література: [1, 5, 8-11, 13-15, 21-27, 35, 39-47]

Тема 7. Морально-професійний обов'язок юриста.

1. Загальні вимоги до юристів. Особисті якості юриста. Негативні особисті якості юристів-практиків.
2. Поняття професійних та особистих якостей конкретних спеціальностей.
3. Професіограма слідчого. Пошуковий аспект слідчої діяльності. Комунікативний аспект діяльності слідчого.
4. Професіограма судді. Основні аспекти суддівської діяльності.
5. Професійно-особисті якості прокурора та його помічника.
6. Професійні якості адвоката.
7. Професіограма юрисконсульта.
8. Основні професійні якості нотаріуса.
9. Якості інспектора карного розшуку.
10. Організаційний аспект діяльності інспектора карного розшуку.
11. Мислення як основна психологічна характеристика юриста.

Література: [2-4, 22-23, 26-27, 33-42]

Тема 8. Роль деонтологічних кодексів у регулюванні професійної поведінки юристів.

1. Поняття деонтологічних правничих кодексів. Історія створення деонтологічних кодексів і причини, що сприяли цьому.
2. Міжнародні стандарти професійної діяльності юриста.
3. Міжнародні кодекси професійної поведінки правників. «Стандарти незалежності юридичної професії Міжнародної асоціації юристів»; «Деонтологічний кодекс (Кодекс правил здійснення адвокатської діяльності адвокатів Європейського співтовариства)»; «Основні принципи незалежності

судових органів»; «Пекінські правила»; «Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання»; «Основні принципи, що стосуються ролі юристів (прийняті 8-им Конгресом ООН по попередженню злочинності і поводженню з правопорушниками)».

4. Національні юридичні деонтологічні кодекси, їх значення для сучасної юридичної практики.

5. Морально-етичний кодекс поліцейського США; Етика поліцейського ФРН; Кодекс деонтології національної поліції Франції; Положення про етичні принципи поліцейської служби Великобританії; Правила адвокатської етики: Схвалені Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури при Кабінеті Міністрів України; Загальні правила поведінки державного службовця; Етичний кодекс працівника органів внутрішніх справ України; Кодекс честі працівника органів внутрішніх справ України; Кодекс професійної етики судді.

Література: [2-5, 22-28, 34-40]

6.3. Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: Загальні положення та історичні передумови виникнення юридичної деонтології.

Тема 1. Предмет, об'єкт та історія виникнення юридичної деонтології

Основні категорії та поняття: етика, мораль, деонтологія, юридична деонтологія, службовий обов'язок юриста, зміст юридичної деонтології, предмет юридичної деонтології, система деонтологічних знань.

Питання для самоконтролю:

1. Ким і в якій праці був вперше використаний термін «деонтологія»?
2. Які причини обумовили виникнення медичної та юридичної деонтології?
3. В чому об'єктивність процесу формування в суспільстві деонтологічних знань?
4. Розкрийте суть поняття та предмет дослідження юридичної деонтології.
5. Чому оволодіння деонтологічними знаннями є умовою якісного виконання службового обов'язку?

Практичні завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Історія юридичної деонтології в Україні».
2. Підготувати доповідь на тему: «Роль деонтології серед юридичних наук».
3. Написати есе на тему: «Вивчення деонтології для студента-юриста, як крок стати професіоналом своєї справи».
4. Виконати тестове завдання:

1. Деонтологія – це:

- A. розділ етики, що вивчає проблеми обов'язку, сферу обов'язкового, всі форми моральних вимог та їх співвідношення;
- B. визначення загальних і спеціальних законів розвитку культури та права;
- C. система знань про сутність, суспільне призначення культури та права, їх зв'язки з іншими соціальними явищами;
- D. юридична наука про етику, поведінку та професійні якості юриста;
- E. всі відповіді вірні;

2. Хто вперше ввів слово „деонтологія” в європейський науковий обіг:

- A. російський суддя А.Коні ;
- B. філософ М. Коул;
- C. англійський філософ права І. Бентам;
- D. український юрист О. Скакун;

3. Що таке юридична деонтологія:

- A. це суспільні відносини пов'язані з реалізацією норм права та моралі в повсякденній діяльності суспільства;
- B. компонент загальної системи права, що характеризується певними моральними нормами та надбаннями суспільства у сфері застосування вищезазначених норм;
- C. це філософсько-правова наука про пізнання юристом у правових явищах сутності внутрішнього імперативу службового обов'язку, який створює передумови формування особистісних норм професійної поведінки і мотиви їх вибору з метою формування внутрішнього переконання, встановлення об'єктивної істини та прийняття справедливого правового рішення;
- D. навчальна дисципліна;

4. Під обітницею розуміємо:

- A. офіційну й урочисту внутрішню обіцянку щодо належного виконання службового обов'язку;
- B. нормативно-правовий акт, що визначає належне виконання службового обов'язку фахівцем-юристом;
- C. норми звичаєвого права, які відповідають загальнолюдським цінностям і прирівнюються в суспільстві до моральних норм;
- D. вид практичної юридичної діяльності;

5. Моральний самоконтроль – це:

- A. не здатність самостійно регулювати та спрямовувати свою поведінку, залежить від вимогливості юриста до себе;
- B. здатність самостійно регулювати та спрямовувати свою поведінку, не залежить від вимогливості юриста до себе, самокритичності, рівня свідомості, духовного розвитку та моральної культури особистості;
- C. здатність самостійно регулювати та спрямовувати свою поведінку, залежить від вимогливості юриста до себе, самокритичності, рівня свідомості, духовного розвитку та моральної культури особистості;

- D. опіка та контроль з боку органів держави за діяльністю правників;
- E. всі відповіді правильні;

6. Під професіоналізмом юриста слід розуміти:

- A. рівень отриманої юристом-фахівцем шкільної та вищої освіти у навчальних закладах та спеціалізованих школах;
- B. ступінь знання права, практику юридичної діяльності, навички застосування правових норм, мистецтво спілкування, що знаходять вияв у повсякденній діяльності;
- C. сукупність професійних обов'язків юриста;
- D. навички роботи з юридичними документами, уміння спілкуватися з людьми;

7. Професійна мораль – це:

- A. система моральних та морально-правових норм, які регулюють дії та поведінку особи у професійній діяльності;
- B. рівень отриманої юристом-фахівцем шкільної та вищої освіти у навчальних закладах та спеціалізованих школах;
- C. етичні норми, що регламентують професійну діяльність;
- D. моральні норми, якими керується юрист;
- E. всі відповіді вірні.

Форма контролю: усне опитування, перевірка тестових завдань, обговорення рефератів.

Література: [2-4, 22-23, 26, 28, 34-35]

Тема 2. Методологія та зміст юридичних наук.

Основні категорії та поняття: наука, предмет науки, об'єкт науки, юридична наука, юридична навчальна дисципліна, система юридичних наук, компоненти юридичної деонтології, методи юридичної деонтології, структура юридичної деонтології, принципи юридичної деонтології.

Питання для самоконтролю:

1. Поняття та загальна характеристика методології юридичних наук.
2. Методи та їх структура дайте основну характеристику.
3. Охарактеризуйте компоненти юридичної науки.
4. Юридична деонтологія як навчальна дисципліна.
5. Які були передумови виникнення навчальної дисципліни «Юридична деонтологія»?
6. Назвіть принципи юридичної деонтології і її функції.
7. Охарактеризуйте юридичну деонтологію як навчальну дисципліну та як юридичну науку?

8. Визначте основні завдання, які стоять перед навчальним курсом юридична деонтологія.
9. Охарактеризуйте структуру навчального курсу юридична деонтологія.
10. Назвіть основні методологічні підходи, що застосовуються в деонтології.
11. Яке місце деонтології в загальній системі юридичних наук?
12. Охарактеризуйте компоненти юридичної науки.
13. Яке місце займає юридична деонтологія в системі суспільних і юридичних наук.

Практичні завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Взаємозв'язок юридичної науки і юридичної дисципліни».
2. Підготувати доповідь на тему: «Система юридичних методів, що застосовують юридичні науки».
3. Законспектувати наступне питання: Компоненти змісту юридичної науки.

4. Вирішіть тестове завдання:

1. До всезагальних методів юридичної науки належать:

- A. дедукція;
- B. синхронічний метод;
- C. аналіз;
- D. метод діалектики;

2. Система принципів та методів, за допомогою яких вивчається державно-правова діяльність, тобто це засіб одержання юридичних знань:

- A. методологія;
- B. деонтологія;
- C. юриспруденція;
- D. віктимологія;

3. «Економіка — першопричина, держава та право — вторинні» - це тезис якого методу:

- A. дедуктивного;
- B. ідеалістичного;
- C. матеріалістичного;
- D. діалетичного;

4. Чи всі з названих елементів належать до структури юридичної деонтології?

Юридична деонтологія:

- характеризує навчальну дисципліну в цілому у співвідношенні до відповідної юридичної науки, визначає обсяги необхідних знань, їх практичну значущість;
- ознайомлює з функціями діяльності юристів певної спеціальності;
- ознайомлює з юридичною діяльністю та її основними формами;

- розглядає особу юриста, його особисті якості через призму окремих напрямків професійної діяльності та особливостей юридичної професії взагалі;
- розглядає різні види культур як складові професійної культури юриста;
- характеризує адміністративні проступки.

Останню відповідь обґрунтуйте.

Форма контролю: перевірка завдань для самостійної роботи, усне опитування.

Література: [1-15, 21-23, 27, 29, 31-32]

Тема 3. Загальна характеристика юридичної діяльності.

Основні категорії та поняття: соціальна діяльність, поняття юридичної діяльності, зміст юридичної діяльності, система юридичної діяльності, структура юридичної діяльності, суб'єкти юридичної діяльності, об'єкти юридичної діяльності, засоби юридичної діяльності, способи юридичної діяльності, результати юридичної діяльності, форми здійснення юридичної діяльності, функції юридичної діяльності, види юридичної діяльності, методи здійснення юридичної діяльності.

Питання для самоконтролю:

1. На підставі чого юридичну діяльність можна визначити як різновид соціальної діяльності?
2. Що таке юридична діяльність?
3. Які риси притаманні саме юридичній діяльності?
4. Назвіть функції юридичної діяльності.
5. Які види юридичної діяльності ви знаєте?
6. Дайте загальну характеристику розвитку юридичної діяльності в Україні.
7. Охарактеризуйте зародження в Римі юридичної науки та практики.
8. Що таке система юридичної діяльності?
9. Які елементи структури юридичної діяльності вам відомі? Дайте характеристику.
10. Що розуміється під формою юридичної діяльності?
11. Які ви знаєте способи здійснення юридичної діяльності?
12. У чому полягає мета юридичної діяльності?
13. Роль юридичної діяльності у процесі становлення правової держави в Україні?

Практичні завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Римське право як початок юридичної теорії та практики».

2. Підготувати доповідь на тему: «Юридична діяльність в Україні».

3. Написати есе на тему: «Моя майбутня юридична діяльність – деонтологічний погляд».

4. Розв'язати задачі практичного спрямування:

4.1. У присутності родичів громадян Олег Кравец і Петро Рудий у суді розглядалась справа за позовом О. Кравця, який позичив П. Рудому велику суму грошей, проте останній відмовився повернути борг. О. Кравец надав суду докази своїх позовних вимог — запис розмови на диктофон під час передачі грошей та свідчення експерта, який підтвердив, що запис справжній. Адвокат відповідача вимагав відмовити у позові, оскільки відповідно до законодавства договір позики повинен бути складений у письмовій формі та нотаріально засвідчений. Суддя у позові відмовив.

Назвіть всіх суб'єктів, учасників юридичної діяльності та охарактеризуйте їхню роль у здійсненні цієї діяльності.

4.2. Згідно із чинним законодавством судово-психологічна експертиза обов'язкова у вичерпному переліку справ, якщо розглядається справа в суді де не потрібна така експертиза, але експерт був залучений до справи.

Чи означає це, що експерт як учасник юридичної діяльності відіграє в ній таку ж роль, як і будь-який інший свідок? Обґрунтуйте свою позицію.

5. Законспектувати наступне питання:

Методи здійснення юридичної діяльності в Україні: загальна характеристика.

6. Вирішіть тестове завдання:

1. За суб'єктами юридична діяльність поділяється на:

- А. прокурорську;
- В. адвокатську;
- С. практичну;
- Д. слідчу;
- Е. комунікативну;

2. За своїм інтелектуальним характером юридична діяльність поділяється на:

- А. пізнавально-пошукова;
- В. логічно-реконструктивна;

- C. нотаріальна;
- D. реєстраційна;
- E. комунікативна;

3. За способами перетворення суспільних відносин юридична діяльність поділяється на:

- A. правотворча;
- B. організаційна;
- C. правозастосовча;
- D. інтерпретаційна;
- E. приватно-правова;

4. За формами здійснення юридична діяльність поділяється на:

- A. практична;
- B. індивідуальна;
- C. наукова;
- D. колегіальна;
- E. освітня;

5. За кількістю уповноважених осіб, які здійснюють розгляд юридичної справи:

- A. кримінально-судова;
- B. індивідуальна;
- C. оперативно-розшукова;
- D. колективна (колегіальна).

Форма контролю: обговорення рефератів, усне опитування.

Література: [1-19, 23-27, 30-32, 39]

Тема 4. Загальна характеристика юридичної професії. Особливості окремих видів юридичної практичної діяльності.

Основні категорії та поняття: юрист, юридична професія, риси юридичної професії, соціальне призначення юриста, професіонал, професіоналізм, юридичний фах, кваліфікація юриста, суддя, прокурор, слідчий, нотаріус, юридичний консультант, адвокат.

Питання для самоконтролю:

1. Які риси притаманні юридичній професії?
2. Розкрийте соціальну роль юриста в сучасному суспільстві.
3. Що таке сфери професійної юридичної діяльності? Охарактеризуйте їх види.
4. Дайте загальну характеристику діяльності суддів.
5. У чому полягає особливість роботи прокурора?

6. Вимоги до осіб, яких призначають на посади прокурорів і слідчих (за законодавством України).
7. Охарактеризуйте слідчу діяльність.
8. У чому полягає особливість нотаріальної діяльності?
9. Вимоги, яким повинні відповідати особи, щоб мати право займатися нотаріальною діяльністю (за законодавством України).
10. Охарактеризуйте адвокатську діяльність.
11. Вимоги, яким повинні відповідати особи, щоб мати право займатися адвокатською діяльністю (за законодавством України).
12. Юридична консультативна діяльність.
13. Які ви можете назвати якості юриста як особи, що визначають рівень його кваліфікації?
14. Розкрийте зміст поняття «соціалізація юриста».
15. Юрист в умовах ринкової економіки: місце правника на державній службі та в комерційних структурах.
16. Правова кар'єра. Перспективи різних видів професійної кар'єри юриста.
17. Назвіть сучасні тенденції розширення сфер юридичної професійної діяльності.
18. Які існують проблеми професійної незалежності юристів?
19. Дайте загальну характеристику кадрової політики держави у сфері юридичної практики.
20. В результаті порівняльного аналізу визначте, які з відомих вам юридичних професій передбачають прийняття присяги?

Практичні завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Особливості прокурорської діяльності в різних країнах».
2. Підготувати доповідь на тему: «Юрист – професіонал однієї галузі».
3. Підготувати реферат на тему: «Юрист в ринковій економіці: місце правника на державній службі та в комерційних структурах».
4. Підготувати доповідь на тему: «Правова кар'єра. Перспективи різних видів професійної кар'єри юриста».
5. Написати філософське есе: «Морально-психологічні аспекти роботи адвоката».
6. Підготувати доповідь на тему: «Морально-психологічні аспекти роботи прокурора».
7. Написати філософське есе: «Морально-психологічні аспекти роботи слідчого».
8. Підготувати реферат на тему: «Морально-психологічні аспекти роботи судді».
9. Ознайомитись з першоджерелами: підготувати стислий конспект роботи Коні А. Ф. «Моральні засади кримінального процесу».
10. Розв'язати задачі практичного значення:

10.1. Ви — суддя. До Вас надійшла справа про вчинення тяжкого злочину. Ознайомившись зі справою, Ви з'ясували, що попереднє розслідування проведене з порушенням процесуальних вимог. Однак справу розслідував колишній Ваш гарний знайомий, з яким у Вас досі збереглися приятельські стосунки. Товариш

просить Вас не повертати справу на додаткове розслідування і розглянути її в суді, незважаючи на допущені слідством помилки. В обвинуваченого родичів немає, скаржитися нікому, то ж ніяких проблем не передбачається.

Як Ви відреагуєте на таке прохання? І чи буде це порушенням деонтологічних принципів, якщо так, то зауважте яких саме.

10.2. Суд першої інстанції розглядав справу за обвинуваченням громадянина А. в ухиленні від сплати податків. У ході судового слідства адвокат і прокурор, що підтримував обвинувачення, дійшли висновку про необхідність призначення нової бухгалтерської експертизи, про що було заявлене відповідне клопотання. Проте суддя відхилив клопотання й призначив дебати сторін. Тоді прокурор відмовився від обвинувачення.

Оцініть дії прокурора в даній ситуації.

10.3. До адвоката звернулася дружина обвинуваченого з пропозицією вести справу її чоловіка в суді й пообіцяла великий гонорар. Проте з'ясувалось, що на попередньому слідстві юридичну допомогу цьому громадянину надавав інший адвокат, відносини з яким обвинувачений розірвав, незважаючи на те, що захисник мав великий досвід у справах про дорожно-транспортні пригоди. Ви ж такого досвіду не маєте. *Що Ви зробите в даній ситуації?*

10.4. Ви — адвокат і здійснюєте захист клієнта, який проходить у груповій кримінальній справі. Інтереси Вашого підзахисного суперечать інтересам іншого підсудного, якого захищає досвідчений і сильний адвокат. Ваші шанси здобути перевагу над цим суперником невеликі. Та от ваш клієнт повідомляє, що він отримав у своє розпорядження матеріали, які серйозно компрометують Вашого супротивника і пропонує Вам скористатися ними.

Як Ви відреагуєте на таку пропозицію?

11. *Вирішіть тестове завдання:*

1. Визначте основні завдання системи професійної підготовки юристів.

А. здійснення широкомасштабний та прикладних наукових досліджень;

В. забезпечення потреб практичних органів кваліфікаційними кадрами, поширення правових знань, ствердження ідеалів справедливості та гуманізму;

- С. здійснення виховного процесу, розробка концепції розвитку законодавчої системи України;
- 2. В яких сферах життя суспільства працюють юристи?**
- А. тільки в правовій;
 - В. в юридичній та політичній;
 - С. в економічній, політичній, духовній;
- 3. Які професійно-ділові якості юриста визначають рівень його кваліфікації?**
- А. вміння організувати власну ефективну роботу, вміння в складних умовах залишатися терпимим, вміння відрізнити істотне від несуттєвого, головне від неосновного;
 - В. здатність самокритично оцінювати свою діяльність, твердість моральних принципів, високі етичні погляди, совість;
 - С. глибока повага законів, працездатність, відповідальність за долю людей, любов до своєї професії;
- 4. Юридичній професії притаманні такі риси:**
- А. особиста відповідальність, колективізм в роботі, конфіденційність;
 - В. екстремальний характер, невизначеність;
 - С. елементи творчості, конфліктність, гуманність, небезпечність;
- 5. В межах юридичної професії виділяють такі спеціальності:**
- А. прокурор, юрисконсульт, адвокат, нотаріус, суддя;
 - В. слідчий, начальник слідчого ізолятора, голова суду;
 - С. помічник адвоката, нотаріат, суди;
- 6. Спеціалізація юридичної роботи обумовлюється:**
- А. політичною обстановкою в країні, рівнем юридичної техніки та правової культури громадян;
 - В. потребами юридичної практики;
 - С. наявністю широкої системи спеціалізованих юридичних навчальних закладів;
- 7. Визначте основні функції слідчого:**
- Д. надання допомоги у відшкодуванні збитків, виконання вказівок прокурора, ухвал суду;
 - Е. здійснення досудової підготовки матеріалів, провадження криміналістичних експертиз;
 - Ф. встановлення події злочину та осіб, які його скоїли, збір та оцінка доказів, встановлення причин і умов, що сприяли скоєнню злочину.

Форма контролю: обговорення рефератів, перевірка конспектів, усне опитування, колоквіум.

Література: [2-6, 21-33, 46-50]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Культура – як основа професіональних якостей юриста.

Тема 5. Різновиди культури юриста.

Основні категорії та поняття: культура, професійна культура юриста, структура професійної культури юриста, правова культура юриста, правова свідомість юриста, моральна культура юриста, естетична культура юриста, політична культура юриста, інформаційна культура юриста, психологічна культура юриста.

Питання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте професійну культуру юриста?
2. Як проявляється роль правової культури юриста у розвитку правової культури суспільства?
3. Як співвідносяться між собою правосвідомість і правова культура юриста?
4. Дайте загальну характеристику моральної культури юриста.
5. Дайте загальну характеристику політичної культури юриста.
6. Екологічна культура юриста: поняття, структура.
7. Інформаційна культура юриста: загальна характеристика.
8. Розкрийте зміст поняття „психологічна культура юриста”.
9. Охарактеризуйте економічну культуру юриста та її структуру.
10. Фактори формування професійної культури юриста.
11. Які ви знаєте професійні та особисті якості, які повинні мати юристи?
12. Які вам відомі професійні та особисті якості, які неприпустимі для юристів?

Практичні завдання:

1. Підготуйте реферат на тему: «Можливість культурного збагачення нації через юридичну культуру».
2. Підготуйте доповідь на тему: «Роль присяги для юристів».
3. Вирішіть тестове завдання:

1. Під національною культурою юриста розуміють:

- A. це духовна концентрація самосвідомості, розуміння народом сутності свого буття, існування та призначення у державотворенні;
- B. розділ етики, предметом якого є дослідження закономірностей нормативної регуляції поведінки, проблем кодифікації й систематизації норм і правил моралі, яка вивчає зміст понять добра і зла, честі й гідності тощо;
- C. його уміння використовувати і впроваджувати культурно-правові здобутки і загальнолюдські цінності, усвідомлювати політико-правову мету нації у сучасному державотворенні в Україні;
- D. звеличення власної нації;

2. Під національним обов'язком юриста ми розуміємо:

- A. уміння використовувати і впроваджувати культурно-правові здобутки і загальнолюдські цінності, усвідомлювати політико-правову мету нації у сучасному державотворенні в Україні;
- B. систему узаконених принципів буття української нації, її менталітету, які повинен захищати юрист у процесі своєї професійної діяльності;
- C. закріплення в нормах законодавства основних моральних здобутків епохи;
- D. вірні відповіді а і в;

3. Правова культура юриста – це:

- A. сукупність духовно-філософського осмислення змісту позитивного права, еволюції всіх його джерел у співвідношенні частки й цілого, раціональної власної професійної діяльності та уміле утримання фахової гармонії у правовому полі;
- B. результат становлення власної гармонії: між досягнутим максимальним рівнем вищої моральності і активним використанням моральних норм у правовому регулюванні суспільних відносин;
- C. рівень реальної оцінки ним політичної ситуації, яка має безпосереднє відношення до правових явищ, вироблення власних політико-національних переконань з метою політичного прогнозування ефективності національного права;
- D. вірні відповіді в і с;
- E. вірної відповіді немає;

4. Правова інформація – це:

- A. сукупність документованих відомостей про право та його систему;
- B. сукупність оголошених відомостей про правопорушення та боротьбу з ними та їх профілактику;
- C. сукупність документованих або оголошених відомостей про право, його систему, джерела, реалізацію, юридичні факти, правовідносини, правопорушення, боротьбу з ними та їх профілактику;
- D. сукупність знань, що ними володіють правники;
- E. вірної відповіді немає.

Форма контролю: обговорення рефератів, усне опитування, перевірка самостійної роботи.

Література: [2-4. 19, 24, 28]

Тема 6. Естетична складова професії юриста.

Основні категорії та поняття: етика юристів, естетика юристів, вимоги до дресс-коду юристів, естетичні форми, норми естетичного вигляду для судді, норми естетичного вигляду для прокурора, норми естетичного вигляду для юристів

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте зміст поняття „естетика юриста”.
2. Охарактеризуйте нормативне закріплення естетичної сторони спеціалізацій юристів?
3. Дайте загальну характеристику найбільш поширених проявів «несмаку» у практиків-юристів.

Практичні завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Юридичний етикет: суть та значення».
2. Підготувати доповідь на тему: «Естетичний вигляд юриста – основа успішності».
3. Написати есе на тему: «Різниця між етичним та естетичним в професії юристів».
4. Вирішіть тестове завдання:

1. Юридична етика, як наука – це:

- А. вчення про систему випереджувальних принципів поведінки юриста, які відображають фактичні знання, поняття про людину, правові явища і суспільні закони з подальшим втіленням їх у правові інтереси;
- В. суспільна наука, яка вивчає право як особливу систему соціальних норм, правові форми організації і діяльності держави та політичної системи суспільства в цілому;
- С. визначений у звичаях обов'язок вчинити примусове позбавлення правопорушника певних цінностей, що йому належали;
- Д. етика юриста;

2. Форма одягу необхідна для відвідування певних заходів чи організацій:

- А. дресс-код;
- В. мантія;
- С. уніформа;
- Д. спец форма;

3. Наука про гармонію та її сприйняття юристом:

- А. етика;
- В. естетика;
- С. філософія;
- Д. культурологія.

Форма контролю: обговорення рефератів, перевірка завдань для самостійної роботи, усне опитування.

Література: [2-4. 19, 24, 28]

Тема 7. Морально-професійний обов'язок юриста.

Основні категорії та поняття: мораль юристів, обов'язок юристів, внутрішній імператив, порушення обов'язку юриста, соціальні відхилення, професійні відхилення в діяльності юристів, причини професійних відхилень в діяльності юристів, суб'єктивна сторона професійного відхилення, об'єктивна сторона

професійного відхилення, професійна деформація юристів, правовий нігілізм, профілактика відхилень в діяльності юристів.

Питання для самоконтролю:

1. Що ви розумієте під поняттям «внутрішній імператив юриста»?
2. Чим відрізняється професійний обов'язок від морального?
2. Розкрийте зміст поняття „професійні відхилення в діяльності юристів”.
2. Які фактори, що спричиняють професійні відхилення в діяльності юристів Вам відомі?
3. Охарактеризуйте особливості накладення дисциплінарних стягнень на професійних юристів за вчинення службових правопорушень.
4. Дайте загальну характеристику найбільш поширених проявів соціальних відхилень.

Практичні завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Адвокатська таємниця та внутрішній імператив захисника у судовому процесі».
2. Підготувати доповідь на тему: «Підстави звільнення судді з посади».
3. Написати есе на тему: «Роль присяги для службового обов'язку судді».
4. Вирішіть тестове завдання:

1. Юрист повинен мати такі якості:

- A. дисциплінованість і пунктуальність у роботі;
- B. принциповість;
- C. глибину і логічність мислення;
- D. схильність до зловживання службовим становищем;
- E. ерудицію;
- F. марнославство;
- G. корисливість;

2. За суб'єктивною стороною відхилення в діяльності юристів поділяються на:

- A. відхилення агресивної орієнтації;
- B. ситуативні;
- C. відхилення корисливої спрямованості;
- D. систематичні (тривалі).
- E. відхилення соціально-пасивного типу;

3. За об'єктивною стороною відхилення в діяльності юристів поділяються на:

- A. відхилення корисливої орієнтації;
- B. відхилення агресивної орієнтації;
- C. ситуативні;
- D. систематичні (тривалі);
- E. відхилення соціально-пасивного типу;

4. Причинами професійних відхилень в діяльності юристів є:

- Г. незнання існуючих норм, за допомогою яких здійснюється регулювання юридичної діяльності;
- Г. незгода юриста з вимогами тих чи інших норм, які не відповідають його поглядам та внутрішнім переконанням;
- Н. _____
- _____
- _____

5. Законспектувати наступні питання:

1. Профілактика соціальних відхилень серед юристів.
2. Шляхи підвищення рівня професійної культури юристів.

Форма контролю: обговорення рефератів, перевірка завдань для самостійної роботи, усне опитування.

Література: [2-11, 22-24, 28, 30]

Тема 8. Роль деонтологічних кодексів у регулюванні професійної поведінки юристів.

Основні категорії та поняття: деонтологічні правничі кодекси, причини створення деонтологічних правничих кодексів, національні правничі деонтологічні кодекси, міжнародні юридичні деонтологічні кодекси.

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте зміст поняття «деонтологічні правничі кодекси».
2. Які були причини створення юридичних деонтологічних кодексів?
3. Які існували «кодекси честі» у середньовічних юристів?
4. Які були передумови появи деонтологічних кодексів в Новий час?
5. Охарактеризуйте сучасний стан національних деонтологічних кодексів.
6. Дайте загальну характеристику міжнародним деонтологічним кодексам.

Практичні завдання:

1. Підготуйте реферат на тему: «Історія створення деонтологічних кодексів».
2. Підготуйте доповідь на тему: «Міжнародні стандарти професійної діяльності юриста».
3. Підготуйте реферат на тему: «Міжнародні кодекси професійної поведінки правників».
4. Напишіть есе на тему: «Національні юридичні деонтологічні кодекси, їх значення для сучасної юридичної практики».
5. Виділіть та охарактеризуйте ключові положення деонтологічних кодексів:
 - «Стандарти незалежності юридичної професії Міжнародної асоціації юристів» (вересень 1990 р.);
 - «Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства» (1 жовтня 1988 р.);

- «Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй, що стосується відправлення правосуддя стосовно неповнолітніх» («Пекінські правила») (29 листопада 1985 р.);
- «Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання» (ратифікована 1987 р.);
- «Основні принципи, що стосуються ролі юристів (прийняті 8-им Конгресом ООН по попередженню злочинності і поводженню з правопорушниками)» (27 серпня - 7 вересня 1990 р.).
- «Правила професійної етики нотаріусів України» (від 7 червня 2021 р.)
- «Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів» (від 27.04.2017 р.);
- «Кодекс суддівської етики» затверджений XI черговим з'їздом суддів України 22 лютого 2013 р.

Форма контролю: перевірка конспектів, колоквиум.

Література: [2-5, 19-22. 24]

6.4. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота передбачає проведення індивідуальних та групових консультацій із студентами, які недостатньо засвоїли навчальний матеріал з курсу «Юридична деонтологія» (для студентів денної та заочної форми навчання), а також відпрацювання студентами пропущених занять та незадовільних оцінок (для студентів денної форми навчання).

VII. Форми поточного та підсумкового контролю

Теми контрольних робіт з дисципліни «Юридична деонтологія»

1. Історія становлення юридичних деонтологічних знань.
2. Сучасні тенденції розвитку юридичної деонтології.
3. Поняття та загальна характеристика юридичної деонтології.
4. Завдання юридичної деонтології як науки.
5. Юридична деонтологія як навчальна дисципліна.
6. Роль юридичної деонтології в системі гуманітарних наук.
7. Соціальне значення юридичних деонтологічних знань.
8. Зміст юридичної діяльності.
9. Діяльність римських юристів як родоначальників юридичної теорії та практики.
10. Сучасні тенденції розвитку юридичної діяльності.
11. Значення юридичної діяльності як особливого різновиду соціальної практики.
12. Загальна характеристика юридичної практичної діяльності.

13. Особливості правової освіти в Україні.
14. Юрист в умовах ринкової економіки: місце правника на державній службі та в комерційних структурах.
15. Виникнення, становлення і розвиток юридичної деонтології.
16. Завдання юридичної деонтології.
17. Соціальне значення юридичних деонтологічних знань.
18. Поняття і система юридичних наук.
19. Функції юридичної науки.
20. Функції юридичної деонтології.
21. Принципи юридичної деонтології.
22. Юридична діяльність: поняття, ознаки.
23. Елементи структури юридичної діяльності, її внутрішня та зовнішня форми.
24. Види юридичної діяльності.
25. Функції юридичної діяльності.
26. Діяльність давньоримських юристів як родоначальників юридичної теорії та практики.
27. Значення юридичної діяльності як особливого різновиду соціальної практики.
28. Загальна характеристика юридичної практичної діяльності.
29. Особливості правової освіти в Україні.
30. Юрист в умовах ринкової економіки: місце правника на державній службі та в комерційних структурах.
31. Правова кар'єра. Перспективи різних видів професійної кар'єри юриста.
32. Морально-психологічні аспекти роботи судді.
33. Морально-психологічні аспекти роботи прокурора.
34. Морально-психологічні аспекти роботи слідчого.
35. Морально-психологічні аспекти роботи адвоката.
36. Морально-психологічні аспекти роботи нотаріуса.
37. Соціальні норми: поняття і види.
38. Місце норм права в системі соціальних норм.
39. Роль соціальних норм у регулюванні професійної юридичної діяльності.
40. Мораль і юридична діяльність.
41. Підстави звільнення судді з посади.
42. Адвокатська таємниця. Відповідальність адвоката за порушення присяги.
43. Роль присяги для службового обов'язку судді.
44. Юридичний етикет: суть і значення.
45. Правосвідомість і правова культура юриста.
46. Правила адвокатської етики України: структура, зміст і значення.
47. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства
48. Соціальні конфлікти та їх прояв у сфері юридичної діяльності.

49. Фактори формування професійної свідомості та культури юриста.
50. Міжнародні стандарти професійної діяльності юриста. Міжнародні кодекси професійної поведінки правників.
51. Підвищення рівня професійної культури юристів. Напрямки профілактики соціальних відхилень.
52. Роль юристів у громадянському суспільстві та правовій державі.
53. Юридична професія: загальна характеристика.
54. Національні юридичні деонтологічні кодекси.
55. Загальна характеристика Кодексу професійної етики судді.
56. Загальна характеристика Правил адвокатської етики.
57. Юридична практична діяльність і правова практика.
58. Громадські об'єднання юристів.
59. Міжнародні стандарти професійної діяльності юристів.
60. Стандарти незалежності юридичної професії Міжнародної асоціації юристів: загальна характеристика.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Виникнення, становлення і розвиток юридичної деонтології.
2. Історичні джерела юридичної деонтології.
3. Поняття юридичної деонтології, предмет її дослідження.
4. Завдання юридичної деонтології.
5. Зміст і структура курсу юридична деонтологія.
6. Соціальне значення юридичних деонтологічних знань.
7. Поняття і система юридичних наук.
8. Функції юридичної науки.
9. Зміст та структура юридичної науки.
10. Деонтологія як юридична наукова дисципліна. Місце деонтології в системі юридичних наук.
11. Основні методологічні підходи, що застосовуються в деонтології.
12. Методи деонтології: види і зміст.
13. Функції юридичної деонтології.
14. Принципи юридичної деонтології.
15. Юридична діяльність: поняття, ознаки.
16. Система юридичної діяльності.
17. Елементи структури юридичної діяльності, її внутрішня та зовнішня форми.
18. Види юридичної діяльності.
19. Способи здійснення юридичної діяльності.
20. Функції юридичної діяльності.
21. Мета юридичної діяльності.
22. Зміст юридичної діяльності.
23. Діяльність давньоримських юристів як родоначальників юридичної теорії та практики.
24. Значення юридичної діяльності як особливого різновиду соціальної практики.
25. Сучасні тенденції розвитку професійної діяльності юристів.

26. Роль юристів в громадянському суспільстві та правовій державі.
27. Юридична професія: загальна характеристика.
28. Основні риси юридичної професії.
29. Характеристика діяльності судді.
30. Суддя — носій судової влади.
31. Прокурорська діяльність.
32. Характеристика роботи слідчого.
33. Особливості роботи нотаріуса.
34. Юридична консультативна діяльність.
35. Характеристика адвокатської діяльності.
36. Соціальне регулювання юридичної діяльності: поняття та види.
37. Засоби нормативного (прямого) регулювання юридичної діяльності.
38. Правова регламентація професійної поведінки юристів.
39. Рівні регулювання професійної діяльності юристів.
40. Роль соціальних норм у регулюванні професійної юридичної діяльності.
41. Місце норм права в системі соціальних норм.
42. Мораль і юридична діяльність.
43. Роль присяги для службового обов'язку судді.
44. Адвокатська таємниця. Відповідальність адвоката за порушення присяги.
45. Професійні відхилення у діяльності юристів: поняття і види.
46. Фактори, що спричиняють професійні відхилення.
47. Загальні правила притягнення юристів до дисциплінарної відповідальності.
48. Напрями профілактики соціальних відхилень серед юристів.
49. Дисциплінарна відповідальність суддів.
50. Дисциплінарна відповідальність працівників прокуратури.
51. Особливості притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників нотаріата.
52. Особливості притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників адвокатури.
53. Підстави звільнення судді з посади.
54. Причини професійної деформації співробітників правоохоронних органів.
55. Контроль за діяльністю суддів та працівників прокуратури з боку Вищої ради юстиції України.
56. Професійна культура юриста: поняття і структура.
57. Правова культура юриста і її роль в розвитку правової культури суспільства.
58. Правосвідомість і правова культура юриста.
59. Моральна культура юриста: поняття та структура.
60. Професійний обов'язок юриста.
61. Естетична культура юриста.
62. Юридичний етикет: суть і значення.
63. Поняття та структура політичної культури юриста.
64. Екологічна культура юриста: поняття, структура.
65. Інформаційна культура юриста: загальна характеристика.
66. Психологічна культура юриста.
67. Поняття економічної культури юриста і її структура.

68. Фактори формування професійної культури юриста.
69. Професійні та особисті якості, які повинні мати юристи.
70. Професійні та особисті якості, які неприпустимі для юристів.
71. Професійні та особисті якості судді.
72. Характеристика професійних та особистих якостей прокурора.
73. Професійні та особисті якості слідчого.
74. Характеристика професійних та особистих якостей адвоката.
75. Деонтологічні кодекси: поняття, завдання, історія створення.
76. Міжнародні кодекси професійної поведінки правників.
77. Національні юридичні деонтологічні кодекси.
78. Загальна характеристика Кодексу суддівської етики (від 22.02.2013 р.)
79. Загальна характеристика Правил адвокатської етики (від 9 червня 2017 р.).
80. Гарантії юридичної практичної діяльності.
81. Оплата праці юристів, їх правовий та соціальний захист.
82. Юридична практична діяльність і правова практика.
83. Громадські об'єднання юристів.
84. Міжнародні стандарти професійної діяльності юристів.
85. Стандарти незалежності юридичної професії Міжнародної асоціації юристів: загальна характеристика.
86. Основні принципи незалежності судових органів: загальна характеристика.
87. Основні положення «Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання» (ратифікованої 1987 р.).
88. Основні принципи, що стосуються ролі юристів (прийняті 8-им Конгресом ООН по попередженню злочинності і поводженню з правопорушниками)» (27 серпня - 7 вересня 1990 р.).
89. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів (від 27.04.2017 р.).
90. Правила професійної етики нотаріусів України (від 7 червня 2021 р.).

IX. Рекомендовані джерела інформації

1. Конституція України: Основний Закон України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Кодекс суддівської етики, затверджений XI черговий з'їзд суддів України 22.02.2013 р., в редакції від 18. 09. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001415-13#Text>

3. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів, затверджений Всеукраїнською конференцією прокурорів 27.04.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001900-17#Text>
4. Правила адвокатської етики, в редакції від 15. 02. 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text>.
5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 5 липня 2012 р. № 5076-VI. Відомості Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> .
6. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 2 червня 2011 р. № 3460-VI. Відомості Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17> .
7. Про вищу освіту : Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII. Відомості Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> .
8. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3781-XII. Відомості Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781>
9. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> .
10. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. № 3425-XII. Відомості Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12> .
11. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 2 червня 2016 р. № 1403-VIII. Відомості Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19> .
12. Про освіту : Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> .
13. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697- VII. Відомості Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18> .

14. Про Службу безпеки України : Закон України від 25 березня 1992 р. № 2229-XII. Відомості Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12> .

15. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII. Відомості Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

16. Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу : постанова Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 465. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-%D0%BF>.

17. Про затвердження Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату : постанова Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 р. № 923. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/923-2011-%D0%BF> .

18. Про затвердження Порядку підвищення кваліфікації нотаріусів, консультантів державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів, помічників приватних нотаріусів : наказ Міністерства юстиції України від 28 серпня 2014 р. № 1422/5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1046-14> .

19. Про затвердження Правил професійної етики нотаріусів України : наказ Міністерства юстиції України від 7 червня 2021 р. № 2039/5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-21>.

20. Положення про Раду адвокатів України : затв. Установчим З'їздом адвокатів України від 17 листопада 2012 р. URL : <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/pologennya/2014.04.26-27-pologennya-pro-rau-pazy.pdf>.

21. Адвокатура України : підручник / М. А. Погорецький, О. Г. Яновська. Київ : Юрінком Інтер, 2014. 368 с..

22. Богатирьов І. Г. Юридична деонтологія / І. Г. Богатирьов, П. В. Макушев, В. М. Торяник. Харків : Харків юридичний, 2009. 212 с.

23. Бойл Ф. Організація професійної діяльності юриста. Теорія і практика / Ф. Бойл, Д. Каппс, Ф. Плауден. Київ : Знання, 2006. 478 с.

- 24.Бралатан В. П. Професійна етика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. П. Бралатан, Л. В. Гуцаленко, Н. Г. Здирко; Вінниц. держ. аграр.ун-т. Київ : Центр учбової л-ри, 2011. 251 с.
- 25.Ведерніков Ю. А. Юридична деонтологія / Ю. А. Ведерніков, С. О. Кульбач, А. М. Кучук. Дніпропетровськ : Вид-во «Свідлер А.Л.», 2011. 206 с.
- 26.Висильєв Г. Ю. Конфліктологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. юрид. спец. / Г. Ю. Васильєв, Л. М. Герасіна, Н. П. Осіпова, М. І. Панов, Ю. М. Розенфельд; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Харків : Право, 2002. 256 с.
- 27.Глушков В. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. / В. О. Глушков, С. А. Кузьмін, В. В. Михайленко. Київ : Дакор, 2013. 376 с.
- 28.Гребеньков Г. Ф. Юридична етика : навч. посіб. / Г. Ф. Гребеньков, Д. П. Фіолевський. Київ : Алерта, 2004. 209 с.
29. Загальна теорія права : підручник / За заг. ред. М. І. Козюбри. Київ : Ваїте, 2015. 392 с. 65. Каркач П. М. Функції прокуратури України : навч. посіб. / П. М. Каркач ; Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. Харків : Право, 2015. 248 с.
- 30.Юридична деонтологія : навч. посібник / М. М. Пендюра, О. В. Дручек; МВС України, НАВС. Київ, 2015. 304 с.
31. Юридична деонтологія : навчальний посібник / А. В. Молдован, К. Р. Добкіна, Є. М. Ключєва. Київ : Алерта, 2016. 224 с.
32. Юридична деонтологія : підручник / С. П. Погребняк, О. О. Уварова, Г. О. Христова та ін.; за заг. ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2014. 248 с.
- 33.Юридична деонтологія. Від навчання до практики : навч. посіб. / [Л. В. Радовецька, С. П. Лясковська, О. О. Тихомиров та ін.]. Київ : видавничий дім «Кондор», 2019. 296 с.

Додаткова

34. Кацавець Р. С. Основи правової культури юриста : навч. посіб. Київ : Алерта, 2017. 132 с.

35. Кацавець Р. С. Юридична деонтологія : навч. посіб. Київ : Алерта, 2016. 126 с. 68.
36. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: усний іспит: навч. посіб./ за ред. проф. О. П. Кучинської, М. А. Погорецького, О. Г. Яновської. Київ : Алерта, 2017. 864 с.
37. Козляковський П. А. Етика. Етика права. Етика юридичної діяльності: навч. посіб. / Козляковський П. А., Козляковський А. П. Миколаїв : Дизайн і поліграфія, 2012. 398 с.
38. Конфліктологія : навч. посіб. / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. Харків : Право, 2012. 128 с.
39. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України : навч. посіб. у схемах. Харків : Право, 2016. 168 с.
40. Молдаван А. В. Юридична деонтологія : навч. посібник / А. В. Молдаван, Л. С. Богдан. Київ : Алерта, 2014. 222 с.
41. Молдован В. В. Судоустрій України : навч. посіб. / В. В. Молдован, С. М. Мельник ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. 4-те вид., переробл. та допов. Київ : Алерта, 2013. 280 с.
42. Нотаріат України: навч. посіб. / О. В. Сердюченко, Ю. О. Мосенко; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ : КНТЕУ, 2014. 199 с. 67
43. Організація роботи адвокатури в Україні : навч. посіб. / Т. Б. Вільчик, О. М. Овчаренко, А. В. Іванцова та ін.; за заг. ред. І. Є. Марочкина. Харків : Право, 2014.
44. Основи адвокатури та адвокатської діяльності (Навч. посібник для підготовки до комплексного іспиту) / І. Назаров, Т. Вільчик, О. Овчаренко. Харків : Право, 2019. 351 с
45. Професійна етика юриста: підручник / [В. С. Бліхар та ін.; за ред. проф. В. С. Бліхара]; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів; Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2016. 357 с.
46. Сливка С. С. Юридична деонтологія : підручник. Київ : Атіка ; Харків : Право, 2015. 296 с.

47. Судові та правоохоронні органи (у схемах і таблицях) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. С. Уткіна. Суми : Сумський державний університет, 2016. 123 с.

48. Фурса С. Я. Нотаріат України: Книга 1. Організація нотаріату з практикумом : підручник в трьох книгах 3-тє вид., допов. і переробл. Київ : Альтера, 2015. 484 с.

49. Юридична деонтологія : навч. посіб. для підготовки до іспитів / І. В. Тетарчук. Київ, 2018. 158 с.

50. Юридична деонтологія : посіб. для підгот. до заліків та іспитів / О. В. Петришин, О. В. Зінченко. Харків : Право, 2018. 84 с

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>

2. Вебсайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

3. Вебсайт Юридичної газети URL: <http://www.yur-gazeta.com/>

4. Вебсайт юридичного журналу «Право України». URL: <https://pravoua.com.ua/uk>

5. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua>

6. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>

7. Урядовий портал (Кабінет Міністрів України). URL: <http://www.kmu.gov.ua>

8. Міністерство внутрішніх справ України. URL: <http://mvs.gov.ua>

9. Міністерство юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua>

Х. Зміни до робочої програми навчальної дисципліни

[illegible]